

pesem svoji dobri znanki Klari Rašćan, ki je nas zapustila v cvetu mladosti. Kako je bila pokojnica priljubljena, pričajo številni veni in mnogo ljudi, ki so jo spremili na zadnji poti. Pogrebne obrede je opravil dolnjelen-

davski dekan g. Jerič ob asistenci štirih gg. duhovnikov. Naj ji bo lahka zemlja, vsem domačim in sorodnikom pa naše prav iskreno sožalje!

— —

Določitev cen letošnjemu vinskemu moštu.

Javna tajnost je, da določajo cene vsakoletnemu vinskemu moštu veletrgovci z vinom, restavraterji in gostilničarji, ne pa, kakor bi bilo pričakovati, vinogradniki-producenti sami. To dejstvo povzroča, da so vsakoletne cene vinskega mošta naravnost sramotne. Veletrgovci z vinom, restavraterji in gostilničarji, vsaj po veliki večini, nimajo niti najmanjšega pojma, koliko da stane producenta vina obdelovanje vinogradov. V raznih vinorodnih pokrajinah naše države je obdelovanje vinogradov različno. Tako glede stroškov in glede trpljenja pri delu. V Dalmaciji, v Banatu in še po drugod je obdelovanje vinogradov radi klimatičnih in terenskih razmer enostavnejše in torej ceneje, kakor je v Sloveniji. Vina, pridelana v raznih pokrajinah, so pa tudi kaj različne kakovosti. Vina, pridelana v Dalmaciji, v Banatu, v Južni Srbiji itd. se nikakor ne dajo istovetiti z vini, ki se pridelajo v svetovno znanih ljutomersko-ormoških vinogradih in v Slovenskih goricah; ne dajo se primerjati z vini, ki se jih pridelava v Halozah, na Bizeljskem, ali pa tudi na Dolenjskem.

Ne gre torej, da bi se cene letošnjemu vinskemu moštu, pridelanem v Sloveniji, določile na podlagi cen, ki so jih določili veletrgovci z vinom v Dalmaciji in v Banatu in ki so po večini sami židovi — velekapitalisti Nemci, Madžari in Italijani.

Razni veletrgovci z vinom v Sloveniji trobijo sedaj pred trgatvijo po svojih agentih in mešetarih v svet, da letošnjega vinskega mošta ne bodo dražje plačevali kot po 2 do 3 Din za liter.

To baje radi tega, ker dobijo po isti ceni in še ceneje vinski mošt iz Banata. Dobro, naj pa ti veletrgovci z vinom naročijo vinski mošt in vino iz Banata in naj ne delajo nereelne trgovine, ki se, kakor je ugotovljeno, godi na način, da se kupi ceneje blago iz Banata ter se reže z vini boljše kakovosti in spravljaja v promet kot Ljutomerčan, Haložan in Bizeljčan itd. To ni dovoljeno po zakonu o vinu z dne 9. 12. 1929. Vsaj v taki meri in v takem obsegu ne, kakor se to vrši. Tozadevna točka v zakonu o vinu se glasi: »Prepovedano je mešanico raznih vin označiti po predelu ali vrsti grozdja, ako v mešanici ni najmanj 50% vina iz tistega kraja, ali od tiste vrste grozdja, po kateri se ta mešanica imenuje.« Ugotovljeno je, da se v Slovenijo uvažajo na vagone vina iz Banata, ki gre v promet pod drugimi imeni. En primer, kako da se vrši rezanje vin v nekaterih veletrgovinah z vini: Kupi se tri vagone cenenejšega vina iz Banata in en vagon iz bivše Štajerske, recimo Ljutomerčana. Rezultat tega je: štiri vagone Ljutomerčana! Na te in slične načine nastane z banaškim vinom krivična konkurenca kvalitetnim vinom v Sloveniji. V splošnem se imenuje tako ravnanje goljufija. Pošteni restavraterji in gostilničarji v Sloveniji bodo storili prav, da naročijo potrebne množine vin, ki jih rabijo, le pri domačih vinarskih zadrugah, ki so po svojih pravilih primorane kupovati le pridelke svojih članov vinogradnikov, ali pa naravnost pri producentih, če bodo hoteli zadovoljiti svoje goste z pristnimi domačimi vini.

Letos ne bo prirastlo v Sloveniji ve-

liko vina, bo pa to, kar bo, osobito v krajih, kjer ni bilo toče in kjer niso bili nalivi meseca avgusta preveliki, izborne kakovosti, da, pridelalo se bo vino iste kakovosti, kakor se je pridelalo leta 1834, to je točno pred 100 leti, če se bo le količkaj počakalo s trgatvijo.

Vinogradniki-kmetje naj ne ponujajo letošnjega vinskega mošta za slepo ceno, ampak naj zahtevajo za vinski mošt najmanj za liter sledeče: od 16 do 17 stopinj sladkorja Din 3.50 do 4, od 17 do 19 stopinj Din 4.50 do 5, od 19 do 20 stopinj Din 5.50 do 6. Za sortirani vinski mošt in za vinski mošt z nad 20 stopinj sladkorja pa se naj zahteva najmanj 6 Din.

Te cene nikakor niso pretirane, ker krije z njimi producent komaj svoje obdelovalne stroške. O kakem čistem dobičku tudi pri teh cenah ni niti govora. Nikakor ne gre, da bi zaslužila le veletrgovina z vinom, nič pa vinogradnik, ki ima delo in brigo skozi vso leto.

Dolžnost merodajne državne oblasti je, da promet z vinom natančno kontrolira glede kakovosti vin. Tako izvedena natančna kontrola bo večinoma pripomogla, da se huda gospodarska kriza v vinorodnih krajih Slovenije vsaj nekoliko ublaži. Vinogradnik-producent v Sloveniji naj daje svoj pridelek po isti ceni, kakor vinogradnik v Banatu, ki ima več kot trikrat manj dela in več kot trikrat manjše stroške pri obdelovanju vinogradov ter pridelava mnogo manj vredne kakovosti? Tako to ne sme biti!

Vnebovpijoča krivica se godi in se bo godila vinogradnikom v Sloveniji, če se pomisli, da se vino v gostilnah in restavracijah toči po 14 do 18 Din in še dražje, kupoval pa bi se naj vinski mošt po 2 do 3 Din! To je krivica, ki mora živo zadeti kmeta-vinogradnika v Sloveniji. Vsled tega se merodajnim državnim oblastem, ki tako lepo in zelo strogo zaukazujejo termin trgatve,

Brazilijska v Južni Ameriki je komaj eno šestinko manjša kakor cela Evropa, a je še danes po pretežni večini neraziskana. Moram pa priznati, da je Brazilijska nepopisno lepa ter rodovitna pokrajina. V južnoameričkem paradižu, kar se tiče rodovitnosti, so tako razmnožene strupene kače, kakor najbrž nikjer drugje na svetu. Očividci pripovedujejo, da je po nekaterih brazilijskih krajih kač liki peska ob morski obali. Na tisoče in tisoče ljudi pomrje v Braziliji letno vsled kačjega pika, ali pa morajo prenašati bolečine, o kakoršnih mi Evropejci niti pojma nimamo. Dolgo je trpelo, predno so odkrili, kako si pomagati proti kačjemu piku. Še le kačjemu vrtu v Butantanu je uspelo, da je znašel po dolgotrajnih poskusih cepivo, ki je danes sigurno protizdravilo proti kačjemu piku.

Posestniki ali farmerji iz notrajnosti Brazilije pošiljajo v posebnih zabojih v omenjeni zavod strupene kače. Kot plačilo za pošiljatev prejmejo cepivo proti kačjemu piku.

Po kačjem vrtu lazi povsem prosto na tisoče in tisoče strupene golazni. Čuvarji vrta oblečejo usnjato obleko in vzamejo v roke zakrivljene palice. V tej napravi se podajo nad kače. S palico pritisne golazen k tlom, s palcem in kazalcem jo prime trdno za vrat.

Pomagač pomoli razjarjeni kači pred glavo beli robec. Kača kavsne po robcu in v trenutku, ko odpre žrelo za pik, jo stisne oni, ki jo drži, še močnejše za vrat. Pomagač podrži pod strupena dva zoba posodico, v katero kane strup. Na ta način od raznih kač dobljeni strup je debelo tekoč sok rumenkaste barve; od drugih kač je zopet brez barve ali pa mlečnato bel.

Posušeni kačji strup ubrizgavajo po stotinkah miligramov: konjem, ovcom in govedu. Živali dobi vsak dan več v kri kačjega strupa. Na ta način se spremeni kri konja, ovce ali goveje živine v protistrup proti kačjemu piku. Popolnoma proti kačjemu strupu zavarovane in neobčutne živali zakoljejo, jim vzamejo kri in ta je sigurno učinkujoče sredstvo proti kačjim pikom.

Vsak bolj kulturni Brazilijanec nosi pri sebi steklenico s kačjim protistrupom in majhno brizgalno.

Kačerejni zavod v Butantanu je za brazilijske prebivalce neprecenljivega pomena.

Treba še poudariti, da usmrti kačji strup vsako živo bitje in tudi kačo. Za usmrtitev najbolj strupene brazilijske kače klopotače je treba toliko kačjega strupa, da bi lahko z njim smrtno zastrupili 10 drugih kač, ali 25 krav, ali 60 konj, 600 kunčkov ali 300 golobov.

Gibson prvič zapečaten. Šele tedaj, ko bo umrl zadnji član rodbine Gibson, bo ostala grobnica za zmiraž zaprta in ključ bodo vrgli po določbi oporoke v reko Jordan. Omenjena Angležinja je napravila na prvi pogled čudno oporoko radi tega, ker je ob času njene smrti cvetelo izropanje grobnic. Po ljudskem prepovedovanju bi naj živel v grobnici krastača, katero nakrmijo vsako leto enkrat.

— —

Dober govornik

izgovori na uro 6000 do 7000 besed.

— —

Najbolj divje živali

postanejo na morju krotkejšje.

priporoča, da bi tudi glede cen vinskega mošta zavzele primerno stališče v prid vinogradnika, da ne bo ta izročen v milost in nemilost raznim trgovcem

in špekulantom z vinom, njih agentom in mešetarjem.

To bi bila najboljša zaščita kmeta-vinogradnika . . .

DRUŠTVENE VESTI

Katoliške mladenke, organizirajte se!

Ta klic se ne razlega v naši Sloveniji, marveč v oddaljeni Belgiji. Belgijci so praktični ljudje, ki dobro vedo, da ni mogoče posameznika zajeti in pridobiti za delo z besedičenjem, marveč samo z organizacijo. Društvo je vzgoja človeka, osobito mladega človeka za delo. Kdor to šolo zanemarija, ne bode nikdar imel smisla in sposobnosti za delo v javnosti po verskih načelih. Moč belgijskega katolicizma je v organiziranem ljudstvu. Vse vrste organizacij so v Belgiji zastopane ter delajo v slogi na skupen cilj katoliškega življenja. Prelepa je belgijska katoliška mladinska organizacija, po kateri danes Belgija prednjači drugim katoliškim narodom. Ni omejena le samo na mladeniče, marveč se vedno bolj razširja med žensko mladino. Zveza katoliških mladenk v Belgiji, ki šteje nad 80.000 članic, je imela letos poleti veliko zborovanje v Bruslju. S 30 posebnimi vlaki se je pripeljalo v Bruselj 50 tisoč katoliških deklet. Zbori, ki so se vršili po cerkvah in izven cerkve, zlasti veličastni sprevodi, so nudili sliko pestre raznoličnosti in zbrane vzajemnosti. Bila so zbrana dekleta vseh stanov: kmetiska in delavska dekleta, mladenke iz obrtniškega stanu, iz svobodnih poklicev, dijakinje srednjih šol, visokošolske itd. Glavnega zborovanja so se udeležili kardinal Roey, apostolski nuncij, 5 škofov, zastopnica belgijske kraljice in 3 ministri. Kardinal Roey je imel nagovor, v katerem je med drugim rekel:

»V krizi in stiski živimo. Grozi nam še večja stiska in nesreča, ko gospodarska, to je napad vseh protivnih zaničujočih sil, zaničanje vseh višjih vrednot. Škofje zaupamo vam, katoliške mladenke, ter računamo na vaše sodelovanje v Katoliški akciji.« Tako belgijski kardinal. Tudi med nami je kriza in stiska. Tudi nam grozi še večja stiska in nesreča, kot je gospodarska: napad protivnih zaničujočih sil, zaničanje vseh višjih vrednot. Ako računamo tudi mi na sodelovanje katoliških mladenk, kakor računajo Belgijci, jih tudi moramo organizirati, kot jih organizirajo Belgijci. Ni mogoče doseči namena brez uporabe potrebnih sredstev.

*

Ljutomer. Po vročih poletnih dnevih je naše društveno življenje znova oživel. Gledališki odsek našega prosvetnega društva »Ljudska čitalnica« pripravlja otvoritev gledališke sezone za dan 30. septembra. Vprizorili bomo slovensko zgodovinsko igro »Mlinarjev Janez«. Zgodovinska snov je zajeta iz zgodovine celjskih grofov. Igra je na gotovih mestih polna slovenske duše. Ljubezen do rodne grude, naš narodni ponos in prava odločnost in vztrajnost — jasno zrcalijo v njej. Slovenska narodna pesem najde v njej odlično mesto in povdarek lepote. Nastopi celotni naš društveni pevski zbor. Z igro samo je podana temeljna misel našega odra, ki hoče biti katoliški, ljudski in slovenski. Igra je popolnoma nova. Po Kočevarjevi povesti »Teharski plemič« jo je dramatisiral g. kaplan Vinko Pivec. — V načrtu za letošnjo sezono imamo še več lepih iger. Društvo se bo potrudilo, da poda najboljše na odru, vse občinstvo pa prosimo, da nam ostanete zvesti in radi posećate naše predstave. Ker so za denar težki časi, bomo igrali raje manj, pa bo to dobro. — Za prihodnjo nedeljo dne 23. septembra pa sklicujemo društven sestanek, ra katerem bo sk-

optično predavanje o zgodovini celjskih grofov, da boste navedeno igro laže razumeli. Predavanje je brez vstopnine.

Kolesarska dirka v Poljčanih. Prosvetno društvo v Poljčanih naznanja vsemu članstvu prosvetnih društev, da priredi v nedeljo dne 23. t. m., ob treh popoldne, veliko kolesarsko tekmo na progi Poljčane — Slovenska Bistrica in nazaj na Poljčane. Start in cilj je v Poljčanih. Tekmovalo se bo za dobitke, katerih je veliko, in za prvenstvo Dravinjske doline. Fantje, kolesarji, športniki, zanimajte se za to prireditev, vsi na svoje železne konjičke in s pesmijo v srcu v Poljčane, da pokažete svojo voljo tudi v dejanju. Prijave se pošljejo na naslov: Joško Jemenšek, Poljčane. V slučaju slabega vremena se prireditev preloži na prihodnjo nedeljo dne 30. septembra. Bog Vas živi, fantje!

Stari trg. Gasilska četa priredi na rožnovensko nedeljo, to je dne 7. oktobra, lepo igro »Carski sel«. Mnogi so že to stvar čitali kot knjigo, ki je izšla kot slovenske večernice Mohorjeve družbe. Igralci se dobro pripravljajo pod režiserjem g. župnikom. Kateri se zanimajo za zgodovinske igre, ste vabljeni od blizu in daleč. Igra se bo vršila v pred kratkem blagoslovljeni novi dvorani pod cerkvijo v Starem trgu.

Ojstrica nad Dravogradom. Dne 15. t. m. smo izročili materi zemlji nežno trupelce 7-letne deklice Julije Ravnak. Komaj je začela obiskovati šolo in smo se začeli pomalo spoznavati, že je božja poslanka nemila smrt razdrila to znanje. Ločiti smo se morali. To je naša usoda, ki nam jo pridiguje mrtvaški oder in krsta v odprti jami, posušijo se nam pa solze, ko vidimo v nasuto gomilo zasajen križ, ki nam pravi, da se zopet vidimo nad zvezdami. Svidenje torej je naša tolažba! Prešla si torej, draga Julija, v božji, večni mir! Pomagaj nam tam med angeljci prositi Boga, da nam kot nekak predokus onega večnega mira razlije tudi pri nas na Ojstrici v našem življenju človeški mir, in da si ta mir

Gumijasti čevlji obutev norcev.

Osvojitelji osrednje Amerike Španci so našli kmalu po odkritju Amerike na tamošnje domačine Indijance, katerim je bil dobro znan gumi ali kavčuk, sok iz posebne vrste drevesa. Indijanci so namakali svoje plašče v raztopljeni kavčuk in so jih napravljali na ta način za dež neprodne. Indijanski vladarji so pustili izgotavljati za svoje dvorne norce gumijaste čevlje, da so v njih padali in so preganjali s padci gospodarjem dolg čas.

Starost psov.

Včasih dosežejo psi starost 30 let. Najstarejši pes je bil ba-

Pri kačah je samica vedno večja od samca, in zleže 20—30 jajc.

V kačjem vrtu požre močnejša kača slabejšo. Naprave za kače v Butantanu obstoje iz dveh prostorov, ki sta obdana od 2 m visokega cementnega obzidja. Eden prostor meji na ozek ter z vodo napolnjen jarek, da ne morejo lažiti živali po gladkih stenah. Drugi prostor je zasajen z drevjem in se nahaja levo od zavoda.

Je treba nekake vaje, da človeško oko odkrije skozi veje in listje strupeno golazen, ki je istobarvna z rastlinami. Z nizkim zidom ločen, sem gledal prav blizu kače, kako so se spuščale z drevja na tla. Groza me je spreletela pri misli, da bom stopal po pragozdu med kačami in spal v njihovi družbi!

V kačjem vrtu so nama šli na roko. Za majhen denar sva se založila bogato s cepivom proti kačjemu strupu in sva se odpeljala iz Sao Paulo nazaj v Rio de Janeiro, kjer so že bili tovariši pripravljeni, da se odpeljemo drugo jutro po železnici do mesteca Campo Grande.

Brazilijanske železnice poznajo le dva razreda: prvega in drugega. Vagoni so umazani, slabo razsvetljeni, ker so tudi potniki uboge delavske pare, ki tiščijo v notrajnost pokrajine za naglim obogatitjem.

Mnogo brazilijanskih železniških zvez je v rokah severnoameriških delniških družb. Te imajo v prometu boljše vozove z električno razsvetljavo.

Ne bom popisoval, kako se nam je godilo na dolgi vožnji po železnici, predno smo izstopili iz prvega razreda na cilju v Campo Grande. Še to bodi povdargeno: Po brazilijanskih železnicah se gotovo nikdo ne vozi za zabavo!

Campo Grande je pravcato gnezdece z netlakovanimi ulicami, nesnažnimi prenočišči in zanemarjenimi krčmami. Preko gležnjev smo gazili po prahu. Kako še le more biti po teh cestah v deževni dobi, ko se pretvori mehki prah v jezero cokastega blata!

V Campo Grande je bilo za nas že pripravljanih 6 v taistih krajih običajnih voz s krapko volovsko vprego, 6 jezdni konj in 12 konj nosačev, ki bi naj bili pri rokah za slučaj, da bi odrekla katera volovska vprega.

V notrajnost Brazilije potujejo ljudje le v večjih družbah, en sam bi ne bil nikakor kos vsem težkočam in smrtnim nevarnostim, ki prežijo med potjo nanj od vseh strani po dnevu in po noči.

Za oskrbo goveje živine ter konj smo najeli 15 domačinov. Par je že spremljalo vozne kara-